

Vážené dámy, vážení páni,

Milé priateľky, milí priatelia,

Panie poslankyne

Excelencia, pán veľvyslanec Nicolas Suran,

Je mi cťou, že som tu dnes s vami pri príležitosti otvorenia Mesiaca PRIDE 2025. Tento mesiac nám pripomína dôležitosť **rešpektu, rovnosti a inklúzie**. Ako verejný ochranca práv som presvedčený, že **ľudské práva sú neoddeliteľné, univerzálne a platia pre každého**, bez ohľadu na orientáciu či identitu.

Už od začiatku mandátu som hlasom pre tých, ktorých hlas býva prehliadaný. Vždy sa ozvem, keď chce zákonodarná moc obmedziť práva LGBTI+ ľudí – či už išlo o návrh zákona o fiduciárnom vyhlásení, o rodnom čísle, alebo novelu zákona o pobyte cudzincov.

Vždy som zdôrazňoval potrebu **rešpektovať medzinárodné záväzky Slovenska a chrániť práva všetkých občanov, bez rozdielu**.

Je kľúčové, aby LGBTI+ ľudia mohli na Slovensku žiť plnohodnotne. Orgány verejnej moci by mali, ako pripomína aj Európsky súd pre ľudské práva, **poskytnúť párom rovnakého pohlavia adekvátne právne uznanie a ochranu ich vzťahu**. Tým posilníme ich inklúziu a zabránime stigmatizácii. Európsky súd očakáva, že právna úprava má mať aj výchovnú funkciu – zákon by

mal počítat' s tým, že aj osoby rovnakého pohlavia môžu mať plnohodnotný vzťah.

Vždy, keď sa objavili vyjadrenia znevažujúce menšiny, vyslal som **morálny apel**: politický boj nesmie obsahovať útoky na základné práva a slobody žiadnej skupiny obyvateľov Slovenska.

Viem, že je lákavé používať tvrdý jazyk voči menšinám, lebo sú pre mnohých "nepopulárne". Sú ľahkým terčom na získavanie politických bodov. Ale práve na útoky na tieto "nepopulárne" menšiny si musíme dávať **obzvlášť pozor a byť citliví**, pretože slúžia ako **lakmusový papierik pre prípadné obmedzovanie práv ďalších menšín a postupne aj ďalších skupín obyvateľstva**.

Ak takýto tón a jazyk **prevezmú orgány verejnej moci**, ktoré majú donucovaciu právomoc, môžu prestať rešpektovať právny štát a ústavné rámce. Najprv dokonajú útlak menšiny, no časom sa aj samotný "tvorca tvrdého tónu" stane obeťou rozkladu právneho štátu.

Aktuálne sledujeme návrh novely ústavy, ktorá môže odňať prednosť ľudských práv a slobôd vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv a práva EÚ pred slovenskými zákonmi v citlivých otázkach. Takáto výhrada je nielen v rozpore s medzinárodnými zmluvami, ale predstavuje aj nebezpečný precedens. Ak sa vláde nebude páčiť rozsah ľudských práv, môže jednoducho vyhlásiť, že sa prestanú uplatňovať vybrané časti. To môže viesť k **obmedzeniu európskeho štandardu nielen v kultúrno-etických otázkach, ale**

aj v oblasti „tvrdých“ ľudských práv, ako sú osobná integrita, sloboda prejavu či volebné právo.

Nedávno Súdny dvor EÚ posilnil ochranu práv transrodových osôb prostredníctvom **ochrany práva na opravu osobných údajov**. Matrika je štátna evidencia, a účelom spracovania údajov je identifikácia osoby. O pár dní **uplatním pripomienku k avizovanej novele zákona o matrikách**, aby sa odstránili všetky prekážky, na ktoré narážajú ľudia v tranzícii. Na to som upozornil viackrát ministerstvo vnútra a zdravotníctva.

Súčasťou mojich odporúčaní aktuálnej vláde je aj **prijatie legislatívneho rámca, ktorým dôjde k právnemu uznaniu párov rovnakého pohlavia**. Počas stretnutia s ministrom spravodlivosti v máji minulý rok som dostal príslub, že sa ministerstvo touto problematikou bude zaoberať počas rekodifikácie občianskeho zákonníka. Nedávno ministerstvo oznámilo, že začína legislatívny proces prípravy nového Občianskeho zákonníka.

Vážené priateľky a vážení priatelia,

pred nami je ešte dlhá cesta. Verím však, že spoločne dokážeme dosiahnuť skutočne **inkluzívnu a rešpektujúcu spoločnosť pre všetkých**. Nezabúdajme, že **ochrana práv menších je lakmusovým papierikom demokracie a právneho štátu**.

Ďakujem vám za pozornosť a želám vám inšpiratívny a bezpečný Mesiac PRIDE 2025!